

British Embassy
Kyiv

STABILIZATION
SUPPORT SERVICES

Міністерство соціальної
політики України

ЗВІТ

про роботу радників з питань
внутрішньо переміщених осіб
Міністерства соціальної політики України

за період
з 1 по 31 травня 2017 року

Зміст

I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОГРАМУ

II. АДВОКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РАДНИКІВ

2.1. Адвокаційна зустріч з Віце-прем'єр-міністром

2.2. Адвокаційні зустрічі з депутатами Верховної Ради України

2.3. Аналітична, адвокаційна та нормотворча діяльність

2.4. Зустріч радників

2.5. Навчальні та інформаційні програми

III. АНАЛІЗ КОНСУЛЬТАЦІЙ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ, НАДАНИХ РАДНИКАМИ

IV. СПІВПРАЦЯ З ОРГАНАМИ ВЛАДИ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ ТА НЕУРЯДОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

4.1. Аналіз послуг

4.2. Співпраця з державними та недержавними структурами

4.3. Інформаційна підтримка діяльності

Список скорочень

Програма - Програма радників з питань внутрішньо переміщених осіб

АТО - антитерористична операція

БВПД – безоплатна вторинна правова допомога

ВР – Верховна Рада України

ВПО - внутрішньо переміщені особи

ЄІБДВПО - Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб

КМДА – Київська міська державна адміністрація

КМУ – Кабінет Міністрів України

МТОТ - Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України

НУО – неурядова організація

ОДА – обласна державна адміністрація

ПФУ – Пенсійний фонд України

СБУ – Служба безпеки України

УВКБ ООН – Управління Верховного комісара ООН у справах біженців

УПСЗН - Управління праці та соціального захисту населення

SSS - Stabilization Support Services

UNICEF - Дитячий фонд ООН - ЮНІСЕФ

I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОГРАМУ

Програма радників з питань внутрішньо переміщених осіб (далі – Програма), започаткована Міністерством соціальної політики України та реалізується організацією Stabilization Support Services завдяки фінансовій підтримці Уряду Великої Британії в рамках проекту «Подолання соціальних наслідків конфлікту на Донбасі та незаконної анексії Криму за допомогою державних структур в Україні та громадянського суспільства». В рамках Програми 30 радників з питань внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО), обрані шляхом прозорого конкурсу, працюють при Міністерстві соціальної політики України. З них 28 радників представлені на регіональних рівнях та 2 – на центральному. Радники разом із Міністерством соціальної політики України та органами місцевої влади вирішують проблемні питання ВПО в конкретних регіонах.

За даними структурних підрозділів соціального захисту населення обласних та Київської міськдержадміністрацій, станом на 29.05.2017 р. взято на облік 1 584 472 ВПО (у квітні було 1 583 827), або 1 279 076 сімей із Криму та Донбасу (у квітні було 1 273 657). Станом на 29.05.2017 р. отримувачам допомоги профінансовано 1 220 144 тис. гривень.¹

Інформація про Програму постійно поширюється серед ВПО, органи влади на місцях все частіше звертаються до радників за консультаціями та направляють громадян на особистий прийом до них.

II. АДВОКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РАДНИКІВ

У зв'язку з ухваленням постанов Кабінету Міністрів України від 08.06.2016 № 352 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 509»² та № 365 «Деякі питання здійснення соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам»³, виникла низка проблемних питань із реалізації окремих положень. Для їх вирішення Програма розробила пропозиції Міністерству соціальної політики, провела консультації з громадськими організаціями. Докладніше про це в наступних пунктах.

[До змісту](#)

¹ <http://www.msp.gov.ua/news/13259.html>

² <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/352-2016-%D0%BF>

³ <http://zakon0.rada.gov.ua/rada/show/365-2016-%D0%BF>

2.1. Адвокаційна зустріч з Віце-прем'єр-міністром

В травні відбулася зустріч представників громадських організацій з [Віце-прем'єр-міністром Павлом Розенком](#). Під час зустрічі було обговорено зміни до деяких чинних документів, які регулюють сферу ВПО.

Як зазначила менеджер Програми радників, до кожного питання було надано конкретні пропозиції із проектами нормативно-правових актів, щодо більшості порушених питань учасники дійшли порозуміння.

За результатами зустрічі Віце-прем'єр-міністру був переданий пакет документів, підготовлений та розроблений фахівцями Програми, щодо таких питань:

- адресність виплат ВПО: зміни до Постанови № 505;
- вдосконалення бази ВПО – категоризація соціальних потреб та виправлення недоліків бази;
- порядок виплати пенсії для громадян, які переселилися та відмовляються від статусу ВПО;
- спрощення верифікації ВПО, що уклали контракт із Збройними Силами України;
- проект НПА стосовно продовження строків виплати пенсій за минулий час пенсіонерам з тимчасово невідконтрольної України території;
- окремий механізм для пенсіонерів-ВПО

За результатами зустрічі Віце-прем'єр-міністр дав доручення Міністру соціальної політики, Міністру з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, Міністру фінансів, Міністру юстиції, Міністерству економічного розвитку і торгівлі та голові Правління Пенсійного фонду.

[До змісту](#)

2.2. Адвокаційні зустрічі з депутатами Верховної Ради

В порядку адвокації цілей проекту було започатковано зустрічі з міжфракційними групами⁴ депутатів Верховної Ради України.

З метою забезпечення впровадження змін до Законів України «Загальнообов'язкове державне соціальне страхування», «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» та «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» проведено три зустрічі, в яких взяли участь вісім депутатів, які входять до складу політичних рад відповідних фракцій і груп, 14 помічників-консультантів інших народних депутатів, 10 працівників двох профільних комітетів ВРУ. Адвокаційна кампанія Програми радників підтримана громадськими організаціями "Донбас-СОС", "Восток-СОС" та "Група впливу".

Зустрічі мали декілька важливих результатів. Голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Людмила Денісова за участі експертів Проекту та партнерських НУО провела 30 травня ц.р. нараду з проблемних питань виплати пенсій для ВПО, в якій взяли участь керівники Пенсійного фонду,

---

⁴ Представники різних політичних сил об'єднуються за інтересами для досягнення певної мети

Мінсоцполітики, МТОТ, Ощадбанку та Укрпошти. Голова Міжфракційного об'єднання "Забезпечення прав дитини" Народний депутат України Олександр Фельдман разом із шістьма іншими народними обранцями зробив депутатський запит до Антитерористичного центру при Службі безпеки України щодо необхідності внесення змін в чинний порядок перетину лінії розмежування в інтересах малолітніх дітей з непідконтрольних Україні районів Донецької і Луганської областей.

[До змісту](#)

2.3. Аналітична, адвокаційна та нормотворча діяльність

Радники Програми продовжили роботу у трьох підгрупах робочої групи з удосконалення законодавства, створеної при МТОТ.

Радником національного рівня проведено моніторинг фактів припинення пенсійних виплат ВПО у м. Києві. За результатами моніторингу підготовлено два запити до органів ПФУ та проведена робоча зустріч із Головою правління ПФУ. Отримана інформація поширена серед недержавних громадських організацій, які займаються питаннями ВПО. Радником національного рівня підготовлено проект змін до деяких постанов КМУ щодо соціального захисту військовослужбовців-ВПО, які проходять службу в районі АТО, та проект роз'яснень для Фонду гарантування вкладів фізичних осіб щодо отримання персональних даних з ЄБДВПО. На прохання фахівців Мінсоцполітики радником підготовлено зведену інформацію щодо існуючих пільг для внутрішньо переміщених осіб.

Радником у м. Києві проводилася робота над Планом заходів Київської міської державної адміністрації стосовно реалізації у столиці «Комплексної державної програми щодо підтримки, соціальної адаптації та реінтеграції громадян України, які переселилися з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції в інші регіони України, на період до 2017 року». Наразі проект документа перебуває на узгодженні у заінтересованих департаментах КМДА.

Радник у Донецькій області провів успішну адвокаційну компанію з внесення дітей-ВПО з онкологічними захворюваннями в Краматорську міську програму допомоги таким дітям. Наразі триває кампанія з внесення аналогічних заходів в обласну програму адаптації та інтеграції ВПО.

Розглянуті та прийняті Троїцькою районною радою Луганської області запропоновані радником у Луганській області зміни до Районної програми інтеграції, соціальної адаптації та захисту внутрішньо переміщених осіб на 2017 рік щодо фінансування нагальних потреб ВПО.

Експерти Програми провели обговорення в Мінсоцполітики проекту змін в чинні постанови Уряду № 505 та № 367 стосовно адресних виплат та ідентифікації пенсіонерів ВПО. Постанова винесена на обговорення як у Комітеті ВРУ з питань соціальної політики та пенсійного забезпечення, так і з основними виконавцями (Ощадбанком, Укрпоштою та Пенсійним фондом). Триває збір пропозицій та зауважень до проекту.

Експерти Програми розробили пропозиції та отримали згоду на підтримку з боку народних депутатів та представництва UNICEF в Україні щодо підвищення контролю за

переміщеними з непідконтрольних територій дітьми, які не мають свідоцтва про народження українського зразка.

У співпраці з UNICEF розпочато роботу експерта Програми у складі групи з розробки механізму "відв'язання" статусу ВПО від свідоцтва про народження для дітей, що народилися з початку конфлікту на тимчасово непідконтрольних Україні територіях та не отримували свідоцтво про народження українського зразка.

Радником національного рівня підготовлено інформаційний [запит до Ощадбанку](#) щодо блокування рахунків та стягнення плати щодо заблокованих рахунків. За результатами неповної відповіді надіслано матеріали до Уповноваженої ВРУ з прав людини.

Протягом звітного періоду радники продовжують моніторинг дотримання прав людини на тимчасово окупованих територіях та в «сірих зонах» Луганської та Донецької областей.

[До змісту](#)

2.4. Зустріч радників

У травні відбулася планова [зустріч радників](#), основною темою якої був стан соціальної адаптації та інтеграції ВПО. Перед учасниками виступили заступник Міністра соціальної політики Олександр Привалов та начальник Управління організації соціального захисту постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій Любов Черська. Впродовж зустрічі радники поділилися досвідом вирішення регіональних типових для роботи з ВПО питань, обговорили новий формат Програми та плани роботи на майбутнє.

2.5. Навчальні та інформаційні програми

Радники проводять освітні зустрічі, тренінги як із ВПО, так і з фахівцями соціальної сфери і активістами громадських організацій.

Протягом звітного періоду радники під час відвідування УПСЗН вели постійну роботу з надання консультацій щодо роботи з ЄБДВПО та передачі навчальних матеріалів.

З метою підвищення поінформованості народних депутатів щодо актуальних потреб прийняття законодавчих актів для захисту прав ВПО експертами Програми підготовлено перший аналітичний вісник змін до законодавства (до законопроектів №№ 6240, 5107 і 3459-1), який буде надіслано депутатам у червні.

Радниками в Луганській, Харківській, Чернігівській, Сумській, Донецькій, Івано-Франківській, Запорізькій, Львівській та Полтавській областях було організовано та проведено 12 зустрічей з елементами тренінгу з актуальних питань соціального захисту та інтеграції ВПО в контексті співпраці з органами державної влади, органами місцевого самоврядування та представників неурядових організацій за тематикою «Інформаційна безпека в контексті роботи з персональними даними в ЄБДВПО та АСОПД», «Актуальні питання реалізації соціальних прав ВПО (за практикою УПСЗН та ПФУ)» та «Захист прав ВПО: призначення всіх видів соціальних виплат ВПО» для більш ніж 250 учасників.

В травні радник у Донецькій області спільно з Донецькою ОДА, Фондом народонаселення ООН та Радою Європи провів семінар з проблеми гендерно обумовленого насильства.

Для 28 студентів Львівського інституту менеджменту та 30 слухачів Академії державного управління при Президентові України радником у Львівській області були прочитані лекції щодо прав і свобод ВПО та стану їх забезпечення у 2017 році. Підготовлені та надані пропозиції інституції радників щодо вдосконалення чинного законодавства. Очікується, що для шести студентів і слухачів отримана інформація буде використана при написанні курсових робіт.

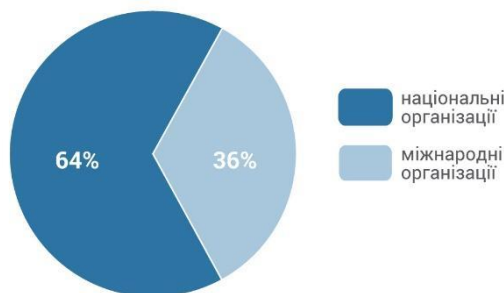
Фахівцями Програми були розроблені [інформаційні матеріали](#) для працівників управлінь праці та соціального захисту населення, що доступні для ознайомлення на сайті Програми.

[До змісту](#)

III. АНАЛІЗ КОНСУЛЬТАЦІЙ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ, НАДАНИХ РАДНИКАМИ

У травні радники надали 2 780 консультацій щодо соціального захисту ВПО, з них 1 533 консультації для службовців системи соціального захисту та 681 консультація для фахівців неурядових організацій. Найбільше консультацій надано службовцям УПСЗН, органам місцевого самоврядування та центрам з надання БВПД. Досить великий показник звернень до радників - звернення, що надійшли від міжнародних неурядових організацій: 36 % наданих консультацій фахівцям неурядових організацій (див. Діаграму 1).

Діаграма 1. Розподіл консультацій, наданих радниками для фахівців неурядових організацій, % від наданих консультацій неурядовим організаціям

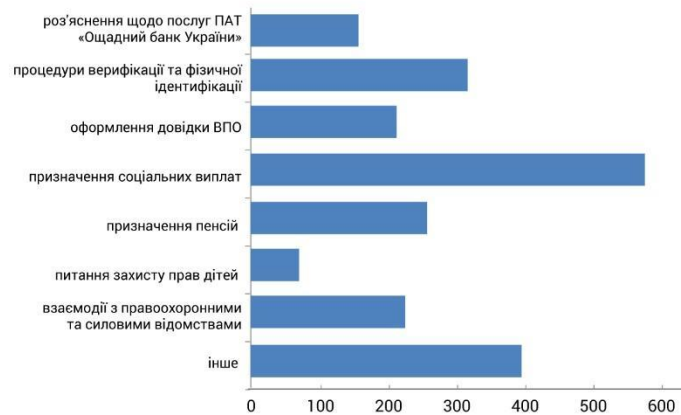
Аналіз консультацій, наданих радниками, дає змогу зробити висновок, що найбільша кількість звернень у звітному періоді стосується питань призначення соціальних виплат (26 % від усіх консультацій), процедур верифікації та фізичної ідентифікації (14 %) та призначення пенсій (12 %). Актуальними є питання взаємодії з правоохоронними та силовими відомствами (див. Діаграму 2).

Основними питаннями, з якими звернулися до радників службовці органів соцзахисту, є поновлення призупинених управліннями ПФУ виплат пенсій за результатами верифікації, реєстрація студентів, реєстрація ВПО в психіатричних закладах. Фахівці

неурядових організацій ставили питання щодо забезпечення ВПО доступним житлом та можливостей їх працевлаштування.

Радник національного рівня інформує, що переважна більшість питань стосувалася можливості взяття на облік ВПО за відсутності паспорта громадянина України, за недійсним паспортом громадянина України чи за паспортом громадянина для виїзду за кордон. Деякі питання стосувалися призначення/підстав для відмови у призначенні адресної допомоги ВПО та визначення приналежності населеного пункту до району АТО.

Діаграма 2. Розподіл консультацій за типами питань, кількість консультацій

Радник у Чернігівській області звертає увагу на те, що гострою проблемою поточного місяця стало рішення про розформування регіональних штабів і передачу повноважень управлінням соціального захисту населення, особливо в частині розселення внутрішньо переміщених осіб.

За інформацією радника в Запорізькій області, найбільше було консультацій щодо фізичної ідентифікації, пенсійного забезпечення, застосування норм постанови Уряду № 505 для працевлаштованих та встановлення статусу ВПО в окремих випадках. Дуже частими були звернення працівників органів соцзахисту щодо виконання рішень суду, доступу до списків, справ та персональних даних ВПО, які містяться у базах даних, а також стосовно особливостей взаємодії з правоохоронними органами під час проведення процесуальних дій та виконання ухвал суду, які стосуються надання персональних даних ВПО.

[До змісту](#)

IV. СПІВПРАЦЯ З ОРГАНАМИ ВЛАДИ І МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ГРОМАДСЬКИМИ ОБ'ЄДНАННЯМИ ТА НЕУРЯДОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Для вирішення поточних проблем ВПО радники активно співпрацюють з міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо розробки програм фінансування допомоги ВПО з місцевих бюджетів. Упродовж звітного періоду радники брали участь у заходах різного рівня щодо підвищення ефективності роботи УПСЗН, служб у справах дітей, територіальних органів

ДМС, центрів зайнятості в частині роботи з ВПО та напрацьовували механізми максимально тісної взаємодії.

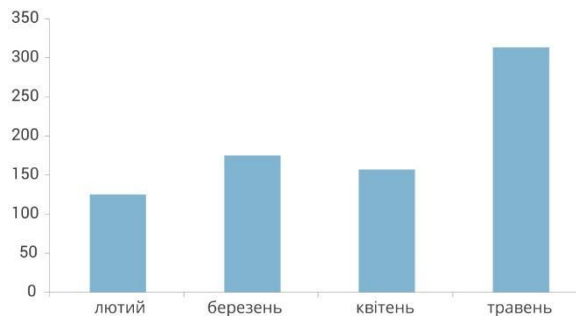
[До змісту](#)

4.1. Аналіз послуг

У травні радниками за Програмою надано 2 780 послуг. Радники надали 2 214 консультацій щодо соціального захисту ВПО, з них 1 533 для службовців соціальної системи захисту, та 681 консультацію - для фахівців неурядових організацій.

Радниками було ініційовано, організовано та проведено 313 заходів, з них 76 - навчальних (див. Діаграму 3), в яких взяло участь 1 395 осіб.

Діаграма 3. Заходи, ініційовані/організовані радниками, кількість заходів

В травні радниками було підготовлено 150 листів, роз'яснень та експертних висновків, проведено 103 моніторинги та аналізи.

[До змісту](#)

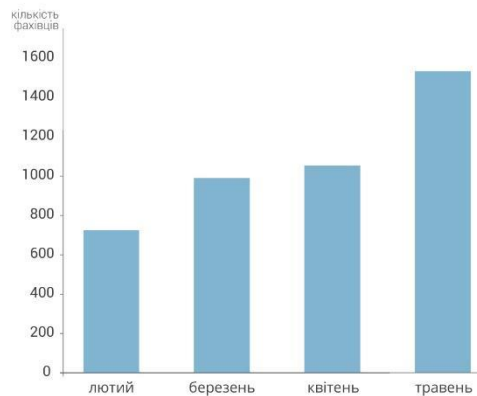
4.2. Співпраця з державними та недержавними структурами

Радниками національного рівня на постійній основі надавалися консультації фахівцям Мінсоцполітики щодо правового обґрунтування відповідей на запити органів влади та недержавних організацій, а також на звернення громадян.

Радником національного рівня проведено робочу зустріч із керівником Департаменту пенсійного забезпечення Мінсоцполітики щодо питань державної політики у сфері пенсійного забезпечення мешканців непідконтрольних Україні територій та ВПО, які інтегруються у місцеві громади та не бажають мати статус ВПО.

У травні до радників та спеціалістів Програми за допомогою та консультацією звернулося 1 533 фахівці соціальної сфери, що майже в два рази більше, ніж на початку поточного року (див. Діаграму 4).

Діаграма 4. Динаміка звернень до радників від фахівців соціальної сфери

Радником у Харківській області було ініційовано створення робочої групи з розробки порядку взяття на облік та надання соціального житла ВПО в області.

[До змісту](#)

4.3. Інформаційна підтримка діяльності

У травні радники долучилися до громадських обговорень та надання роз'яснень щодо чинного законодавства стосовно внутрішньо переміщених осіб, діяльності Програми. Загалом було 10 друкованих згадок про радників, одна радіопередача та 10 сюжетів і телевізійних ефірів за їх участі. Окрім того, радники взяли участь у 13 круглих столах та 31 іншому заході.

На сайті Проекту www.radnyk.org та на сторінці <https://www.facebook.com/radnyky/> постійно надається вся інформація про діяльність радників у регіонах та корисні інформаційні і юридичні матеріали для працівників УПСЗН та ВПО.

[До змісту](#)